

De Kafhoek moest een bio-ecologisch vakantieverblijf worden, met een gastvrije uitstraling en respect voor de authenticiteit. Opdracht volbracht! Foto VIBE vzw

WELKOM IS EEN WERKWOORD IN JEUGDVERBLIJFCENTRUM DE KAFHOEK

Een thuis voor iedereen

Een gezellige hoeve als uitvalsbasis om De Vlaamse Ardennen te ontdekken. Dat is wat tal van jeugdverenigingen vinden in De Kafhoek. Gebouwd in samenwerking met moeder natuur. Verbouwd met respect voor milieu, gezondheid, veiligheid én rolstoelgebruikers.

■ Sarah Grimonprez

Wanneer ik de handrem optrek om ervoor te zorgen dat de auto niet eigenhandig het parkeerterrein afbolt, zie ik al een groep jongeren verzamelen voor de poort. Rik De Coninck van De Kafhoek vertelt me dat ze een voettocht naar het zwembad van Ronse, vier kilometer verder, voor ogen hebben. De kleinsten keren terug per bus. De groteren stappen nog eens vrolijk terug ook.

Nadat ik Riks broer, Luc, en hun vader heb begroet, vergezelt het drietal me naar binnen. Meteen haalt Rik enkele kaders van de muren. Het zijn luchtfoto's van de hoeve tijdens de verschillende verbouwingsfases. Met

een kop dampende groene thee krijg ik van Luc en zijn vader duiding bij de beelden.

Er was eens

...een ambitieuze technische leerkracht, genaamd Luc De Coninck. Anno 2001 spelen zijn vrouw Griet en hij met het idee om een boerderij op ecologische wijze te verbouwen. Wanneer Luc de toen enigszins verwaarloosde hoeve uit de jaren 1900 passeert, grijpt hij zijn kans. De droom krijgt vorm.

De oriëntatie zit gelukkig al snor. Het bouwsel is slim ingeplant aan de zuidkant van een kleiige heuvel. "Die

mensen bouwden echt mét de natuur. Ze groeven de zijkant van de top af en bouwden met dat materiaal. De rest van de top leidt de koude noordenwind af over de hoeve”, weet Luc. Daardoor heerst er op de binnenplaats een aangenaam microklimaat. Het prachtige uitzicht op het Muziekbos (van ‘muze’, Keltisch voor moeras) krijgen ze nog cadeau.

Luc vond het nuttig om een wichelaar te laten komen. Die bespeurde twee haakse onderaardse waterstromen op het perceel. Op de plaats in de kelder waaronder ze kruisen, hielden de boeren vroeger blijkbaar hun melk koel. “Onze voorouders waren zich bewuster van hun omgeving en haalden er hun voordeel uit. Vandaag zijn we die voeling grotendeels verloren”, betreurt Luc.

Werkpaarden

Vroeger waren zowel Griet, Luc als Rik actief in jeugdbewegingen. Die link willen ze nu terug leggen. De jongeren positief beïnvloeden tijdens hun verblijf in een ecologische vakantiehoeve, dat zien ze wel zitten. In april 2002, na de grote schoonmaak en wat kleine herstellingen, ontving de familie De Coninck hun eerste groep.

In het begin deden ze alles zelf, met de hulp van familie, vrienden en collega's van de technische school. Zo herinnert Luc zich een godsdienstleraar die wit van de plafondplaster naar huis reed. “Die gaat opstijven als een standbeeld”, voorspelde grootvader De Coninck.

Waar eens het hooi van de paarden lag, blinkt nu Riks hoekstudio. De koeienstal toveren de doe-het-zelvers om in een refter. De hooizolder erboven wordt de slaapzolder. Waar de schapen stonden, is nu een stille ruimte. Het sanitair was vroeger, en nu soms nog, een varkensstal.

Pas vanaf 2007 doen de De Conincks ten volle beroep op aannemers. De subsidie die Toerisme Vlaanderen voor de verbeterwerken zou verstrekken, vereist facturen. Bovendien begint de omvang van de werken, onder andere die aan het dak, de familie boven het hoofd te groeien.

Levenslang leren

Goede isolatie is de eerste prioriteit. Ten tweede wil Luc een maximum aan licht en zonnewarmte binnen-trekken, zonder oververhitting een kans te geven. Volgend aandachtspunt is ecologische materialen. Die passen ze toe waar mogelijk. De technieken kwamen er pas onlangs. Didactisch materiaal over de installaties bleef niet lang uit.

Niet alleen de bezoekende jeugd, maar ook de grotendeels traditionele vaklui, die de De Conincks bewust lokaal rekruteerden, leren onderweg bij. “Zo doorbreken we de eco-cirkel en vermijden we onnodige kilometers”, verduidelijkt Luc.

De man die de panelen voor de zonneboiler installeert, doet dat voor het eerst. Daarna is zijn eigen huis aan de beurt.

Ook tijdens de blaaswerken voor de papiervlokken-isolatie komen de aanwezige werkmannen hun ogen

uitkijken. Verbaasd zien ze de thermometer van de zonneboiler stijgen en de teller van de elektriciteitsmeter terugdraaien wanneer de zon op de panelen staat. “Ze zijn verbluft door hoe de natuur ons helpt”, glimlacht Luc.

Gelukkig kan het team bogen op de technische kennis van bevriend architect Bruno Deraedt (zie kader), Luc en Rik zelf en de collega's van het Don Bosco Technisch Instituut. Luc leerde VIBE vzw trouwens kennen door er cursussen te volgen. Daarnaast leest hij gretig de artikelen in dit tijdschrift en haalt hij interessante contacten uit de Wegwijzer achterin (p. 29-32).

Afwerkingsbedrijf en houder van een VIBE-label met drie sterren Tintelijn, zorgt voor lagen natuurverf, leem en tadelakt, een waterdichte sierpleister. Het VIBE-erkende De Noordboom, aannemers met een voorliefde voor hout, zet de FSC-gelabelde ramen en doet de dakwerken.

Ecologisch en sociaal

Sorteren is een must en de compost gaat naar de kippen. Zuinig zijn ze er niet alleen met energie, maar ook met water. Zelfs regenwater. Doucheknoppen springen vanzelf af en spoelknoppen begrenzen de wc's. Het podium is verlicht met energiezuinige LED-spots.

In De Kafhoek wegen niet alleen ecologische, maar ook sociale overwegingen door. Buitensensoren leggen hun oor te luister naar buitensporige decibels. Te veel rumoer in de dagzaal levert een minuut onderbreking in de elektrische spanning, en dus stilte, op. Als de deuren en ramen gesloten zijn, is er dankzij de goede akoestische isolatie geen probleem.

Voor rolstoelgebruikers voorzien de geranten speciale paadjes, een apart (uitklapbaar!) wc-hokje en een

Afwerkingsbedrijf en houder van een VIBE-label met drie sterren Tintelijn, zorgt voor lagen natuurverf, tadelakt en leem. Foto VIBE vzw

douche met sproeidarm. Doel is om een samenhangsgevoel te creëren. Iedereen moet in De Kafhoek terecht kunnen. Tijdens hun verblijf leren de jongeren voor elkaar zorgen. Een belangrijke les voor later.

INGENIEUR-ARCHITECT DERAEDT BRUNO (IADB)

Bruno Deraedt is sinds kort erkend VIBE-bouwpartner, maar al van 1997 actief in de bio-ecologische sector. De keuze voor ecologie ontsproot aan het gevoel van nauwe verbondenheid met de natuur. Dat ervaart hij onder andere tijdens zijn vakanties in de bergen op de sobere jeugdkampen van Albezou. Daar leert hij ook Luc De Coninck, initiatiefnemer van De Kafhoek, kennen.

Bruno's interprofessioneel bureau IADB begeleidt projecten van begin tot einde. Veel aandacht gaat naar de droom en de visie van de klanten. Vanuit hun kernideeën ontstaat het concrete ontwerp. Verbouwingen doet hij graag. Daar is veel puzzelwerk aan.

De Kafhoek is zijn eerste grote ecologische project, en bovendien vlakbij zijn deur. De wens was een bio-ecologisch vakantieverblijf met een gastvrije uitstraling en respect voor de authenticiteit. Dat vertaalt zich in de materiaalkeuze en de vormgeving. Het resultaat mag er zijn.

PRAKTISCHE INFO

Je vindt De Kafhoek ook terug in het boek *Natuurlijk wonen!* dat VIBE vzw samen met Lannoo mei 2009 uitbrengt. Zie p. 27 in dit magazine.

De Kafhoek, Kafhoek 7,
9680 Maarkedal (Nukerke). gsm: 0498 76 97 51
e-mail: kafhoek.rik@skynet.be
website : www.dekafhoek.be

Boeken via CJT. Tel.: 09 231 86 76
e-mail: cjt@cjt.be; website: www.cjt.be
Elke werkdag van 9 tot 18 uur

Het jeugdverblijfcentrum is bekroond met een 'groene sleutel', de garantie voor een duurzame vakantie. Een initiatief van Toerisme Vlaanderen en de Bond Beter Leefmilieu.
Meer info: www.groenesleutel.be

TECHNISCHE FICHE

ALGEMENE GEGEVENS

Architect: IADB – Ingenieur-Architect Deraedt Bruno bvba

Bouwjaar: eerste plannen 1835, bijna volledig gerenoveerd na WOII. Volgende renovatie vanaf 2002

Duur verbouwing: 6 jaar

Bereikbaarheid openbaar vervoer: station 4 km, bushalte 50 m

Oriëntatie: hoofdgebouw met leefruimtes ligt aan noordkant van erf; ramen hoofdzakelijk oost, zuid en west georiënteerd

OPBOUW & MATERIAALGEBRUIK (VAN BUITEN NAAR BINNEN)

Soort constructie: gerenoveerde boerderij in massiefbouw

Buitenwanden:

- Bestaand gelijkvloers: volsteense muur; houtvezelplaat 10 cm; leembepleistering
- Bestaande verdieping: volsteense muur; houtskelet voorzetwand van 9 cm met papiervlokkenisolatie tussen; damprem; gipskartonplaat
- Nieuwbouw (stille ruimte): recuperatie baksteen; geventileerde spouw; 2 lagen van 5 cm rotswolisolatie; isolerende snelbouwsteen; pleisterwerk

Binnenmuren:

geleemd op bestaande wanden

Vloeren:

- Oostvleugel gelijkvloers: 12 cm betonplaat*; 8 cm PUR*; 6 cm chape*; betegeling
- Oostvleugel verdieping: houten rooster met 8 cm vermiculiet; plankenvloer
- Plafond van de ruimte onder de refter: 8 cm PUR*

Ramen:

FSC-gelabelde larikshouten raamkaders, behandeld met natuurlijke oliën; dubbel glas met U-waarde van 1.1 W/m²K

Daken:

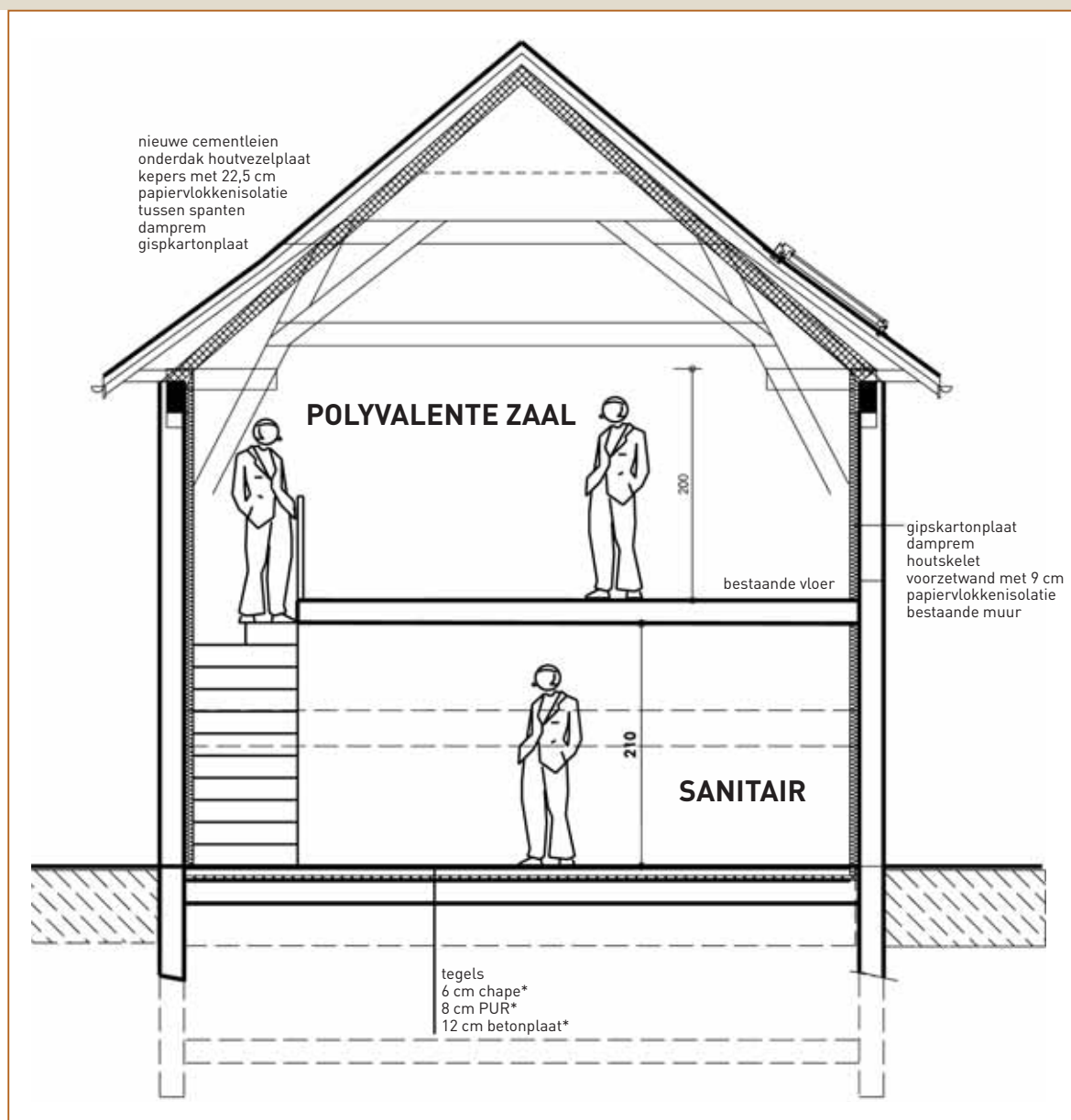
hellende daken: cementleien; onderdak in houtvezelplaat; kepers gevuld met papiervlokkenisolatie; damprem; gipskartonplaat of beplanking; gordingen en spanten (gerecupereerd waar mogelijk)

ENERGIE

Hoofdverwarming en warm water:

overgedimensioneerde zonneboiler met 30 m² thermische zonnepanelen, bijverwarming met condenserende gasketel

Elektriciteit: 15 m² fotovoltaïsche zonnepanelen,

DIKTES ISOLATIE

BOUWDEEL	DIKTE	MATERIAAL
DAKEN	22,5 cm	papiervlokken
BUITENMUREN	min. 9 cm	houtvezelplaten, papiervlokken en minerale wol
VLOEREN	8 cm	gespoten PUR*

spaarlampen, LED-toneelspots

Ventilatie: natuurlijke ventilatie (systeem A)

WATER

Twee regenwaterreservoirs van 10.000 liter elk voor groepstoiletten, wasmachine en buitenkraantjes

ANDERE

Streekgebonden struiken en bomen van Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen

* Dit is geen bio-ecologisch materiaal